

รายงานผลการพัฒนานวัตกรรมการศึกษา

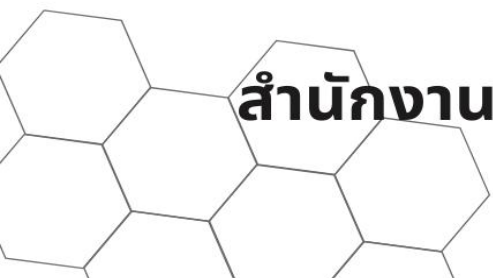
นวัตกรรมพัฒนาระบบนิเวศการเรียนรู้ด้วยพื้นที่ศูนย์เศรษฐกิจพอเพียง
เพื่อเสริมทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมของนักเรียน

นวัตกรรมด้านการบริหาร
ปีงบประมาณ ๒๕๖๗

นายจรัส วงคะฮาด
ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านปะอาว

โรงเรียนบ้านปะอาว
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
อุบลราชธานี เขต ๑

คำนำ

รายงานแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา โรงเรียนบ้านปะอ่าว ประจำปีงบประมาณ 2567 จัดทำขึ้นเพื่อรายงานผลการปฏิบัติงานของโรงเรียนที่วางแผนไว้โดยเน้นพัฒนานวัตกรรมการศึกษา ลดความเหลื่อมล้ำ สร้างโอกาสที่เท่าเทียมทางการศึกษา และสร้างนวัตกรรมท้องถิ่น เชิดชูเอกลักษณ์ อัตลักษณ์ โรงเรียนบ้านปะอ่าว รวมทั้งมีรายละเอียดของโครงการตามแผนปฏิบัติการ ปฏิทินการปฏิบัติงาน รายการ วัตถุประสงค์ ภาระกิจ และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน โดยคำนึงถึงมาตรฐาน นโยบายของโรงเรียน ตลอดจนนโยบาย ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทิศทางของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1 ในข้อที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน

รายงานแผนปฏิบัติการฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดีจากการร่วมมือของคณะกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการ ประจำปี งบประมาณ 2567 โรงเรียนบ้านปะอ่าว และได้ผ่านการประชุมแสดงความเห็นชอบจากคณะกรรมการ สถานศึกษา จึงขอขอบคุณผู้ที่เกี่ยวข้องไว้ ณ โอกาสนี้ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการปฏิบัติงานในปีงบประมาณ 2567 จะทำให้การดำเนินงานต่าง ๆ ภายในโรงเรียนเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และพัฒนาให้นักเรียนเป็นผู้นำที่ดี ของสังคมโลกในอนาคตตามวิสัยทัศน์ของโรงเรียนต่อไป

โรงเรียนบ้านปะอ่าว

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
ชื่อนวัตกรรม	1
ผู้จัดทำ	1
ระยะเวลาในการดำเนินการพัฒนานวัตกรรม	1
ที่มาและความสำคัญ	1
วัตถุประสงค์	2
กลุ่มเป้าหมาย	3
เครื่องมือที่ใช้	3
กระบวนการพัฒนานวัตกรรม	4
แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	6
กระบวนการนำนวัตกรรมไปใช้	8
ผลที่เกิดขึ้นกับกลุ่มเป้าหมาย	17
บทเรียนที่ได้รับ	17
เงื่อนไขความสำเร็จ	18
ภาพกิจกรรม	19

รายงานผลการพัฒนานวัตกรรมการศึกษาของสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรม

ปีงบประมาณ 2567

ชื่อโรงเรียน โรงเรียนบ้านปะอ่าว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1

1. **ชื่อนวัตกรรม** พัฒนาระบบนิเวศการเรียนรู้ ด้วยพื้นที่ศูนย์เศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเสริมทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมของนักเรียน
2. **ผู้จัดทำ** นายจำรัส วงคะฮาด ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านปะอ่าว
3. **ระยะเวลาการดำเนินงาน** ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567
เริ่มดำเนินการ 1 พฤศจิกายน 2567 – 31 มีนาคม 2568
4. **ที่มาและความสำคัญ**

ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์ ทำให้สังคมไทยต้องเผชิญกับปัญหาหลายด้านที่เกิดจากปัญหาด้านจิตใจของคนในสังคมที่เสื่อมลงทั้ง ทางด้านศีลธรรม วัฒนธรรม การเมือง เศรษฐกิจและสังคม ก่อให้เกิดปัญหาที่สำคัญ โดยเฉพาะปัญหาเรื่องการทุจริตคอร์รัปชัน ที่มีสาเหตุมาจากปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรมที่สังคมโดยไม่รู้ตัวตั้งแต่วัยเยาว์ จึงทำให้หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการศึกษาได้ให้ความสำคัญในการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรคุณธรรม โดยต้องมุ่งสร้างพื้นฐานให้ผู้เรียนเป็น “คนดี” เพราะถ้าผู้เรียนเป็นคนดีตั้งแต่เด็ก เขาก็จะคิดดี ทำดี สร้างประโยชน์ให้สังคมและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข พระราชกระแสรับสั่งของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชที่ว่า “ช่วยกันสร้างคนดี ให้บ้านเมือง” และพระราชกระแสรับสั่งของในหลวงรัชกาลที่ 10 เมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2559 ที่ว่า “เพื่อสืบสานพระราชปณิธาน และเพื่อประโยชน์ของประชาชนชาวไทยทั้งปวง” ซึ่งทรงรับสั่งให้ดำเนินตามแนวทางของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ในหลวงรัชกาลที่ 9 โดยต้องการให้ทุกคนทำเพื่อบ้านเมืองและประชาชน โดยมีพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ทรงมีกระแสรับสั่งให้จัดการศึกษาโดยต้องมุ่งสร้างพื้นฐานให้แก่ผู้เรียน ใน 4 เรื่อง คือ 1.ทัศนคติที่ถูกต้อง 2.พื้นฐานชีวิตที่มั่นคงเข้มแข็ง 3.มีอาชีพ มีงานทำ และ 4.เป็นพลเมืองดี ดังนั้นหน่วยงานทางการศึกษาจึงได้กำหนดนโยบาย แผน หลักสูตร ล้วนมุ่งที่จะเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมให้เกิดขึ้นในสังคมไทย

ในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษานั้น จะต้องมุ่งพัฒนาที่ตัวครูก่อน เป็นอันดับแรก เพราะครูถือว่าเป็นทรัพยากรที่สำคัญในการถ่ายทอดความรู้ และปลูกฝังสิ่งต่างๆ ให้แก่เด็ก ดังนั้นจึงควรส่งเสริมครูให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง อย่างถ่องแท้ก่อน เพราะเมื่อครูเข้าใจ ครูก็จะได้เป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่เด็กได้ ครูจะสอนให้เด็กรู้จักพอ ครูจะต้องรู้จักพอก่อน โดยอยู่อย่างพอเพียงและเรียนรู้ไปพร้อมๆ กับเด็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ต้องมีสติในการเลือกรับข้อมูลต่างๆ ที่เข้ามา รู้จักเลือกรับและรู้จักต่อยอดองค์ความรู้ที่มีอยู่ หมั่นศึกษา เพิ่มพูนความรู้ อย่างเป็นขั้นเป็นตอน ไม่ก้าวกระโดด ในการเลือกรับข้อมูลนั้น ต้องรู้จักพิจารณาอย่างเป็นขั้นเป็นตอน รู้จักแก้ไขปัญหาอย่างเป็นขั้นเป็นตอน ประเมินความรู้และสถานการณ์อยู่ตลอดเวลา จะได้รู้จัก และเตรียมพร้อมที่จะรับมือกับสภาพและผลจากการเปลี่ยนแปลงในมิติต่างๆ

ได้อย่างรอบคอบ และระมัดระวัง เป้าหมายสำคัญของการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั้น คือ การทำให้เด็กรู้จักความพอเพียง ปลูกฝัง อบรม บ่มเพาะให้เด็กมีความสมดุลทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และ วัฒนธรรม โดยสอดแทรกแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้เข้าเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร สาระเรียนรู้ต่างๆ เพื่อสอนให้เด็กรู้จักการใช้ชีวิตได้อย่างสมดุลตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง เห็นคุณค่าของทรัพยากรต่างๆ รู้จักอยู่ร่วมกับผู้อื่น รู้จักเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และแบ่งปัน มีจิตสำนึกรักสิ่งแวดลอม และเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมค่านิยม ความเป็นไทยท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงต่างๆ รู้ว่าตนเองเป็นองค์ประกอบหนึ่งในสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมของโลก การกระทำของตนย่อมมีผลและเชื่อมโยงกับสภาพแวดล้อมในโลกที่ตนเองเป็นสมาชิกอยู่ด้วย ซึ่งการจะบรรลุเป้าหมายดังกล่าวข้างต้น สำคัญคือครูจะต้องรู้จักบูรณาการการเรียนการสอนให้เด็กและเยาวชนเห็นถึงความเชื่อมโยงในมิติต่างๆ ทั้งด้านสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม สังคม และเศรษฐกิจ ซึ่งความเป็นองค์รวมนี้จะเกิดขึ้นได้ ครูต้องใช้ความรู้และคุณธรรมเป็นปัจจัยในการขับเคลื่อน

จากหลักการ และแนวคิด ดังกล่าว โรงเรียนบ้านปะอ่าว จึงได้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในสถานศึกษา โดยยึดหลักการทรงงานที่ว่า “เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา” ตามหลักการของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ฯ โดยสำคัญที่สุดครูต้องเข้าใจเรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงก่อน โดยเข้าใจว่าแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั้นเป็นแนวคิดที่สามารถเริ่มต้นและปลูกฝังเด็ก โดยผ่านการทำกิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียน เช่น กิจกรรมการทำนา ปลูกพืชผักสวนครัว กิจกรรมค่ายคุณธรรม กิจกรรมโรงเรียนวิถีพุทธ กิจกรรมโรงเรียนปลอดขยะ เป็นต้น กิจกรรมทั้งหมดนี้สำคัญคือ ต้องเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย โดยสถานศึกษาควรตั้งเป้าให้เกิดการจัดการศึกษาตามแนวทางของเศรษฐกิจพอเพียง สอดแทรกเข้าไปในกระบวนการเรียนรู้ สอนให้เด็กฟังตนเองให้ได้ก่อน จนสามารถเป็นที่ฟังของคนอื่นๆ ในสังคม เป็นคนที่มีจิตอาสา จึงคิดรูปแบบการปฏิบัติงานที่เป็นระบบ มีการบูรณาการเชื่อมโยงหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมความดี ด้วยรูปแบบนวัตกรรม “ เศรษฐกิจพอเพียง เพาะเลี้ยงความดี” เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกให้เด็กนักเรียนได้เรียนรู้โดยการลงมือปฏิบัติจริง ผ่านแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในห้องเรียนและนอกห้องเรียน เสริมสร้างประสบการณ์การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีหลักคิด หลักยึด หลักปฏิบัติในการดำเนินชีวิต โดยยึดทางสายกลาง โดยมุ่งพัฒนาการศึกษาเพื่อคิดค้นนวัตกรรมการศึกษาและการเรียนรู้ เพื่อยกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียน ลดความเหลื่อมล้ำและสร้างโอกาสที่เท่าเทียมทางการศึกษา พัฒนาทักษะการคิดเชิงนวัตกรรม สร้างนวัตกรรมท้องถิ่น เชิดชูเอกลักษณ์ อัตลักษณ์โรงเรียนบ้านปะอ่าว “สืบสานวัฒนธรรมภูมิปัญญา ล้ำค่าเครื่องทองเหลือง เลื่องลือนวัตกรรม น้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง”

5. จุดประสงค์

1. เพื่อพัฒนาระบบนิเวศการเรียนรู้ ด้วยพื้นที่ศูนย์เศรษฐกิจพอเพียง
2. เพื่อพัฒนาทักษะการคิดเชิงนวัตกรรม ของนักเรียน
3. เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
4. เพื่อให้ครูมีนวัตกรรมทางการศึกษาอย่างมีคุณภาพ
5. เพื่อพัฒนาหลักสูตรบูรณาการท้องถิ่น รายวิชาเพิ่มเติม โครงการอาชีพ (ทองเหลือง)

6. เป้าหมาย

1 เป้าหมายเชิงปริมาณ

1. ร้อยละ 80 ของนักเรียนโรงเรียนบ้านปะอามีทักษะการคิดเชิงนวัตกรรม
2. ร้อยละ 80 ของนักเรียนโรงเรียนบ้านปะอามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น
3. ร้อยละ 100 ของนักเรียนโรงเรียนบ้านปะอามีใช้บริการ พื้นที่ศูนย์เศรษฐกิจพอเพียง
4. ร้อยละ 100 ของนักเรียนโรงเรียนบ้านปะอามีภูมิคุ้มกันเรื่องการใช้ชีวิตตามรอยปรัชญาเศรษฐกิจ

พอเพียง

5. ร้อยละ 80 ของนักเรียนโรงเรียนบ้านปะอามีทักษะการอ่านและการเขียนที่สูงขึ้น
6. ร้อยละ 80 ของนักเรียนโรงเรียนบ้านปะอามีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองและเรียนรู้อย่าง

ต่อเนื่อง

7. ร้อยละ 80 ของครูโรงเรียนบ้านปะอามีนวัตกรรมทางการศึกษา
8. โรงเรียนบ้านปะอามีหลักสูตรบูรณาการท้องถิ่นรายวิชาเพิ่มเติม โครงการอาชีพ (ทองเหลือง) เพื่อพัฒนาทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมของนักเรียนโดยใช้ระบบนิเวศการเรียนรู้เป็นฐาน

2 เป้าหมายเชิงคุณภาพ

1. นักเรียนโรงเรียนบ้านปะอามีทักษะการคิดเชิงนวัตกรรม
2. นักเรียนโรงเรียนบ้านปะอามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เพิ่มมากขึ้น
3. นักเรียนโรงเรียนบ้านปะอามีใช้บริการ พื้นที่ศูนย์เศรษฐกิจพอเพียง
4. นักเรียนโรงเรียนบ้านปะอามีภูมิคุ้มกันเรื่องการใช้ชีวิตตามรอยปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
5. นักเรียนโรงเรียนบ้านปะอามีทักษะการอ่านและการเขียนสูงขึ้น
6. นักเรียนโรงเรียนบ้านปะอามีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองและเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
7. ครูโรงเรียนบ้านปะอามีนวัตกรรมทางการศึกษา
8. โรงเรียนบ้านปะอามีหลักสูตรบูรณาการท้องถิ่นรายวิชาเพิ่มเติม โครงการอาชีพ ทองเหลือง เพื่อพัฒนาทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมของนักเรียนโดยใช้ระบบนิเวศการเรียนรู้เป็นฐาน

7. เครื่องมือที่ใช้

ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีการประเมิน	เครื่องมือที่ใช้
1. นักเรียนโรงเรียนบ้านปะอามีทักษะการคิดเชิงนวัตกรรม	การตรวจชิ้นงาน / นวัตกรรม หนังสือเล่มเล็ก	แบบบันทึกคะแนน แบบประเมินผลงาน เกณฑ์การให้คะแนน
2. นักเรียนโรงเรียนบ้านปะอามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เพิ่มมากขึ้น	การทดสอบ	แบบทดสอบ

ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีการประเมิน	เครื่องมือที่ใช้
3. นักเรียนโรงเรียนบ้านปะอ่าวเข้าใช้บริการ พื้นที่ศูนย์เศรษฐกิจพอเพียง	การบันทึก การสำรวจ	สมุดบันทึกการเข้าใช้บริการพื้นที่เศรษฐกิจพอเพียง
4. นักเรียนโรงเรียนบ้านปะอ่าวมีภูมิคุ้มกันเรื่องการใช้ชีวิตตามรอยปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	การทดสอบ การสังเกต	แบบทดสอบ แบบสังเกตพฤติกรรม
5. นักเรียนโรงเรียนบ้านปะอ่าวมีทักษะการอ่านและการเขียนสูงขึ้น	การทดสอบ การสังเกตพฤติกรรม	แบบทดสอบ แบบสังเกตพฤติกรรม
6. นักเรียนโรงเรียนบ้านปะอ่าวทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองและเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	การสังเกต การสำรวจ	แบบสังเกตพฤติกรรม สมุดบันทึกการเข้าใช้บริการพื้นที่ สมุดบันทึกการเข้าห้องสมุด
7. ครูโรงเรียนบ้านปะอ่าวมีนวัตกรรมทางการศึกษา	ร่องรอยหลักฐาน นวัตกรรม ภาพถ่าย รูปแบบ/เทคนิค โมเดล	แบบรายงานนวัตกรรม
๘. โรงเรียนบ้านปะอ่าวมีหลักสูตรบูรณาการท้องถิ่นรายวิชาเพิ่มเติมโครงการอาชีพ ทองเหลือง เพื่อพัฒนาทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมของนักเรียนโดยใช้ระบบนิเวศการเรียนรู้เป็นฐาน	การตรวจสอบ	หลักสูตรบูรณาการท้องถิ่นรายวิชาเพิ่มเติม โครงการอาชีพ ทองเหลือง

8. กระบวนการพัฒนานวัตกรรม

ที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน	เป้าหมาย	แผนการดำเนินงาน				ผู้รับผิดชอบ
			ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3	ไตรมาส 4	
1	วางแผนการดำเนินโครงการ (Plan)	1. กรรมการดำเนินงาน 2. แผนปฏิบัติการประจำปีในการใช้จ่ายเงินงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปเพื่อ	✓				นายจรัส วังคะฮาด

ที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน	เป้าหมาย	แผนการดำเนินงาน				ผู้รับผิดชอบ
			ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3	ไตรมาส 4	
		พัฒนานวัตกรรมการศึกษา พ.ศ. 2567 3. แผนขับเคลื่อนนวัตกรรมโรงเรียนบ้านปะอ่าว					
2	ดำเนินกิจกรรม (Do)	1. การพัฒนาระบบนิเวศการเรียนรู้ด้วยพื้นที่ ศูนย์เศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนบ้านปะอ่าว 2. พัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับเป้าหมายพื้นที่ นวัตกรรมและจุดเน้นโรงเรียน 3. ยกกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 4. นักเรียนมีทักษะการคิดเชิงนวัตกรรม 5. นักเรียนมีทักษะการอ่านและการเขียนสูงขึ้น 6. ครูมีนวัตกรรม		✓	✓	✓	ครูทุกคน
3	ติดตามตรวจสอบ	1. นิเทศการให้บริการพื้นที่ ศูนย์เศรษฐกิจพอเพียง เชียงสร้างสรรค์				✓	- ผู้อำนวยการโรงเรียน - คณะกรรมการสถานศึกษา - คณะกรรมการโครงการ
4	ประเมินผลโครงการ	1. นักเรียนภูมิใจร่วมกัน เรื่องการใช้ชีวิตตามรอยปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง				✓	ครูทุกคน

ที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน	เป้าหมาย	แผนการดำเนินงาน				ผู้รับผิดชอบ
			ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3	ไตรมาส 4	
		2. นักเรียนมีทักษะการคิดเชิงนวัตกรรม 3. โรงเรียนมีหลักสูตรบูรณาการที่มีประสิทธิภาพ และขยายผลต่อได้					

9. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

แนวคิด หลักการสำคัญที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรมผลงาน “ เศรษฐกิจพอเพียง เพาะเลี้ยงความดี ” ประกอบด้วย

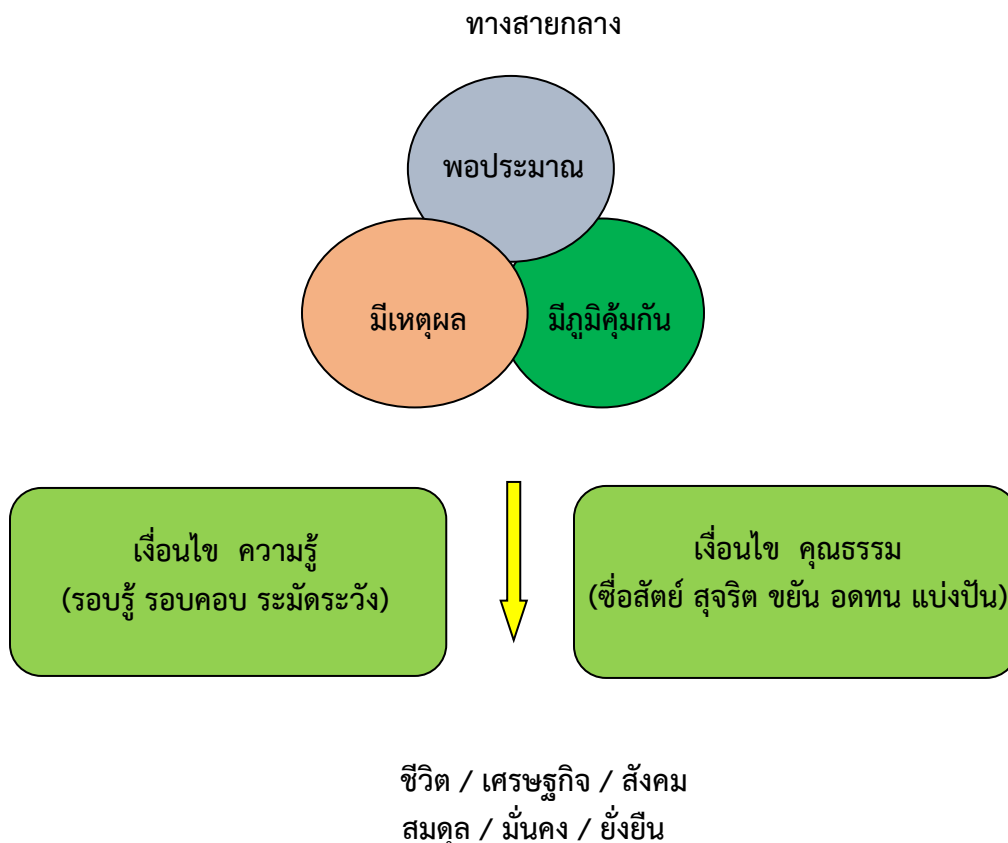
9.1 หลักปรัชญาของ “เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดนานกว่า 25 ปี ตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจ และเมื่อภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้น และสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ

ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี พอสมควรต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่ง ในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติโดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎีและนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสมดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี (สำนักงาน กปร.2550 : 5)

หลักการสำคัญของเศรษฐกิจพอเพียง

1) กรอบแนวคิด เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลาและเป็นการมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัย และวิกฤติเพื่อความมั่นคงและความยั่งยืนของการพัฒนา

2) คุณลักษณะ เศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนได้ในทุกระดับโดยเน้นการปฏิบัติ บนทางสายกลาง และการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน

3) คำนิยาม ความพอเพียงจะต้องประกอบด้วย 3 คุณลักษณะ พร้อม ๆ กัน ดังนี้

- ความพอประมาณ หมายถึงความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไปโดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่นการผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ
- ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้นจะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้น จากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ
- การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตนเอง หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบ และการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

4) เงื่อนไข การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้น ต้องอาศัยทั้งความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผนและความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ

- เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน มีความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผนและความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ
- เงื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้างประกอบด้วยมีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิตไม่โลภ ไม่ตระหนี่

5) แนวทางปฏิบัติ/ผลที่คาดว่าจะได้รับ จากการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้คือ การพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน พร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความรู้ และเทคโนโลยี

แนวความคิดหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ เข้มทิศเพื่อการดำรงอยู่และปฏิบัติตนหรือ การขับเคลื่อนการพัฒนาให้ประเทศเจริญอย่างมั่นคงและยั่งยืนในมิติต่าง ๆ เป็นการดำเนินตามทางสายกลาง ก้าวทันต่อโลก โดยใช้ได้ทั้งระดับบุคคล ครอบครัว ชุมชน ประเทศ เป็นการมองโลกในลักษณะที่เป็นพลวัต มีการเปลี่ยนแปลง มีความไม่แน่นอนเป็นการปฏิบัติมุ่งผลทั้งระยะสั้นและระยะยาว ความพอเพียง เป็นทั้งผลและ วิธีการ (End and mean) จากการกระทำโดยผล คือ การพัฒนาที่สมดุลในทุก ๆ ด้าน และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม ในขณะเดียวกัน วิธีการนำความรู้ไปใช้ ต้องมอง ทั้งในด้านเหตุและผลควบคู่กันไป ภายใต้พลวัตทั้งภายใน และภายนอกประเทศการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไป ขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติ สามารถดำเนินการโดยผ่านการสัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเวทีระดับต่าง ๆ และนำไปปรับ ใช้ให้เหมาะกับสภาพแวดล้อมทั้งทางกายภาพและทางสังคม

9.2 หลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน หมายถึง การบริหารการจัดการตามความต้องการ และ จำเป็นของสถานศึกษา โดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมทำ และร่วมประเมิน โดยใช้หลักการกระจายอำนาจไปยังสถานศึกษา 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้าน งบประมาณ ด้านการบริหารบุคคล และด้านบริหารทั่วไป บนพื้นฐานของหลักการมีส่วนร่วม หลักการคืนอำนาจ การจัดการศึกษาให้ประชาชน หลักการบริหารตนเอง และหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล

9.3 หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การบริหารจัดการศึกษาที่เปิดโอกาสให้ผู้ได้บังคับบัญชา มีส่วน เกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจ ใช้ความคิดสร้างสรรค์ และความเชี่ยวชาญในการแก้ปัญหาโดยตั้งอยู่บนพื้นฐาน ของแนวคิด การแบ่งอำนาจหน้าที่การบริหารให้ผู้ได้บังคับบัญชา ในอีกประเด็นหนึ่ง เป็นการเปิดโอกาสให้ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการบริหาร เพื่อก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมแรง ร่วมใจ และร่วมดำเนินงานพัฒนา คุณภาพการศึกษาให้บรรลุตามเป้าประสงค์ที่กำหนด

9.4 หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) เป็นการกระจายอำนาจด้านการบริหารจัดการด้าน วิชาการ งบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารทั่วไป ให้คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาและ คณะกรรมการสถานศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบ

9.5 วงจรควบคุมคุณภาพ (Quality Control Circle) P-D-C-A ของเดมมิ่ง P-D-C-A คือ การวางแผน (Plan) การปฏิบัติ (Do) การตรวจสอบ (Check) และการปรับปรุงงาน (Action) มาพัฒนางาน

10. กระบวนการนำนวัตกรรมไปใช้

รูปแบบการปฏิบัติงานที่เป็นระบบ มีการบูรณาการเชื่อมโยงหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมความดี ด้วยรูปแบบนวัตกรรม “ เศรษฐกิจพอเพียง เพาะเลี้ยงความดี ” มีลำดับ ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 วิเคราะห์ (Analysis)

ขั้นที่ 2 พัฒนาทีมงาน (Team Development)

ขั้นที่ 3 สร้างฐานเรียนรู้ (Building Learning Resources)

ขั้นที่ 4 บูรณาการเข้าสู่หลักสูตร (Integrated Learning)

ขั้นที่ 5 สร้างเครือข่าย (Network Building)

ขั้นที่ 6 ประเมินผล (Evaluation)

ขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ปัญหา (A - Analysis)

จากสภาพที่ตั้งของโรงเรียนและชุมชนที่อยู่ห่างจากตัวจังหวัด ผู้ปกครองส่วนใหญ่จะไปทำงานที่กรุงเทพฯ ทิ้งลูกให้อยู่กับปู่ย่า ตา ยาย เด็กนักเรียนจึงถูกเลี้ยงแบบตามใจ ติดเกม มีนิสัยพฤติกรรมเกียจคร้านไม่ชอบทำงาน ใช้จ่ายสุรุ่ยสุร่าย ขาดคุณธรรม ทำให้มีปัญหาในการเรียนเป็นอย่างมาก ติดเกม ติดโทรศัพท์ มีความเสี่ยงกับปัญหายาเสพติดและอบายมุข ทำให้นักเรียนมีความเสี่ยงสูงในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างมาก โรงเรียนต้องพบกับสภาพนักเรียนออกกลางคัน ท้องก่อนวัยเรียน ในฐานะผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนบ้านปะอ่าว จึงได้ประชุมปรึกษาหารือกับคณะครู คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครองนักเรียน ร่วมกันกำหนดนโยบายในการขับเคลื่อน “หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ของในหลวงรัชการที่ 9 โดยกำหนดเป็นวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ของโรงเรียน ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมกำหนดเอกลักษณ์ และอัตลักษณ์ที่น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง บูรณาการในแผนปฏิบัติการประจำปี ได้แก่ โครงการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โครงการพัฒนาสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้เป็นฐานการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามฐาน เป็นต้น นอกจากนี้มีการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเข้าไปในหลักสูตร เพื่อให้โรงเรียนจัดกระบวนการเรียนการสอนและบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเป็นการสร้างวัฒนธรรมวิถีการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียน ครูและชุมชน โรงเรียน ต่อไป

ขั้นที่ 2 การพัฒนาทีมงาน (T - Team Development)

โรงเรียนบ้านปะอ่าว มีครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งสิ้น 19 คน ได้มีการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และนักเรียนแกนนำให้มีความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ออกแบบการเรียนรู้บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเข้าไปในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยมีแผนงาน/โครงการ /กิจกรรม เพื่อพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ และตระหนักในคุณค่าหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมและสนับสนุนนักเรียน คณะครูและบุคลากรทุกคน และคณะกรรมการสถานศึกษา ประชุม อบรม สัมมนาศึกษาดูงานการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ศึกษาดูงานศูนย์การเรียนรู้ด้านการศึกษาในโรงเรียนต่างๆ เพื่อนำความรู้มาพัฒนา การจัดการเรียนรู้ เช่น นำคณะครูและบุคลากรทางการศึกษาศึกษาดูงานแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่ศูนย์สถานศึกษาพอเพียง โรงเรียนบ้านโพนเมืองมะทัน อำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี ,โรงเรียนบ้านโพนแพง อำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี นอกจากนี้ได้เชิญ นายคำนวน พวงชนะสาร ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโพนเมืองมะทัน และนางบุญปอง ก้อนทรัพย์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโพนแพง เป็นวิทยากรมาอบรมให้ความรู้ครูในการออกแบบเรียนรู้ บ่มเพาะอุปนิสัยพอเพียง เรื่องการเขียนแผนบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ออกแบบและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ใช้สื่อและฐานการเรียนรู้ทุกกิจกรรม โดยใช้แหล่งการเรียนรู้ภายในโรงเรียนซึ่งประกอบด้วยฐานการเรียนรู้ทั้งหมด 8 ฐาน เป็นแหล่งการเรียนรู้เพื่อบ่มเพาะอุปนิสัยอยู่พอเพียงในการดำรงชีวิต ส่งผลให้ผู้บริหาร ครู นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา และนักเรียนแกนนำมีความรู้ความเข้าใจ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี และน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวัน และนำความสำเร็จในการ

จัดการเรียนมาสังเคราะห์จนสามารถถอดบทเรียนของตนเองมาจัดทำเป็นสื่อขยายผลสู่สถานศึกษาอื่นจนเห็นผล เช่น การเรียนรู้แบบโครงการ การจัดทำหน่วยการเรียนรู้และแผนบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทั้ง 8 กลุ่มสาระ

ขั้นที่ 3 การสร้างฐานแหล่งการเรียนรู้ (B - Building Learning Resources)

โรงเรียนจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยจัดฐานการเรียนรู้ที่บ่มเพาะอุปนิสัยพอเพียงจำนวน 8 ฐานการเรียนรู้ มีการดำเนินกิจกรรมที่เหมาะสมสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน ความถนัดและความสนใจของครู ความต้องการของนักเรียนและชุมชน มีการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างเหมาะสมและคุ้มค่า โดยจัดให้มีฐานการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงสอดคล้องกับบริบท 4 มิติ คือ ด้านวัตถุ ด้านสังคม ด้านวัฒนธรรม และด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติงานจริง ครูออกแบบการเรียนรู้บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง บ่มเพาะคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียง ดังนี้

1) ฐานการเรียนรู้ที่ 1 เลี้ยงไก่ไข่ โครงการเลี้ยงไก่ไข่ของโรงเรียนได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนมูลนิธิเจริญโภคภัณฑ์พัฒนาชีวิตชนบท เพื่อนำไปใช้ในการสร้างโรงเรือนสำหรับเลี้ยงไก่ พันธุ์ไก่ไข่ วัสดุอุปกรณ์ และอาหารสำหรับเลี้ยงไก่

นอกจากนี้ โรงเรียนยังได้รับความร่วมมือจากวิทยากรผู้เชี่ยวชาญจากสำนักงานปศุสัตว์อำเภอ รวมถึงการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการดำเนินกิจกรรม ตลอดจนได้รับแรงสนับสนุนทั้งในด้านงบประมาณและแรงงานจากชุมชนทุกคนในหมู่บ้าน ที่ร่วมกันสร้างโรงเรือนเลี้ยงไก่ให้สมบูรณ์พร้อมใช้งาน

นักเรียนได้มีโอกาสเรียนรู้กระบวนการเลี้ยงไก่ไข่อย่างครบวงจร ตั้งแต่การเลือกพันธุ์ไก่ การให้อาหาร การดูแลสุขภาพไก่ การเก็บไข่ การจำหน่ายผลผลิต รวมถึงการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากไข่ไก่ เป็นการเรียนรู้ที่บูรณาการทั้งความรู้ทางวิชาการ ทักษะชีวิต และการทำงานร่วมกับชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ

2) **ฐานการเรียนรู้ที่ 2 ปลุกพืชผักสวนครัว** โรงเรียนได้จัดกิจกรรมการปลูกพืชผักสวนครัวและผักไฮโดรโปนิคส์ เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง โดยมีครูผู้รับผิดชอบคอยควบคุม กำกับ ดูแล และให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด

ในส่วนของผักสวนครัว นักเรียนได้ลงมือดำเนินการตั้งแต่ขั้นตอนการเตรียมดิน จัดทำแปลงปลูก การหว่านหรือย้ายกล้า การรดน้ำ ใส่ปุ๋ย การดูแลรักษา และการเก็บเกี่ยวผลผลิต โดยปลูกพืชผักที่หลากหลายและหมุนเวียนตามฤดูกาล เช่น ผักบุ้ง ผักกาด คื่นช่าย มะเขือ ชะอม แตงกวา ถั่วพุ่ม ผักบวบ กถั่วฝักยาว มะละกอ และพริก พร้อมทั้งมีการจัดทำป้ายความรู้ในพื้นที่ปลูก เพื่อให้นักเรียนและผู้สนใจได้ศึกษาเพิ่มเติม

สำหรับกิจกรรมการปลูกผักไฮโดรโปนิคส์ โรงเรียนได้พัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้ โดยมอบหมายให้กลุ่มนักเรียนที่สนใจรับผิดชอบกิจกรรม ตั้งแต่การเลือกเมล็ดพันธุ์ การเตรียมกล่องโฟมสำหรับปลูก การบำรุงและดูแลพืช การใส่ปุ๋ย การเก็บเกี่ยวผลผลิต ตลอดจนการจำหน่ายและพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ ทักษะ และความรับผิดชอบในการทำงานจริง โดยมีป้ายความรู้ประกอบในพื้นที่ปลูกเช่นเดียวกัน

3) **ฐานการเรียนรู้ที่ 3 การเพาะเห็ด** โรงเรียนได้จัดสร้างโรงเรือนเพาะเห็ดจำนวน 1 หลัง เพื่อใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ให้นักเรียนได้ฝึกทักษะในรายวิชาเพิ่มเติมโครงการอาชีพ โดยมีวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีอุบลราชธานีจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการเพาะเห็ดอย่างครบถ้วน ตั้งแต่ขั้นตอนการเตรียมวัสดุเพาะ การบรรจุวัสดุลงในถุงพลาสติก การนึ่งฆ่าเชื้อ การเชื้อเห็ด การบ่มเชื้อ การเปิดดอกเห็ด ไปจนถึงการเก็บเกี่ยวผลผลิต

กิจกรรมนี้ไม่เพียงส่งเสริมให้นักเรียนและผู้สนใจได้เรียนรู้กระบวนการผลิตเห็ดอย่างเป็นระบบ แต่ยังปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เช่น ความรับผิดชอบ ความอดทนพากเพียร ความขยันขันแข็ง การรู้จักวางแผน และการทำงานอย่างมีระบบ ทั้งยังเป็นการสืบสานและอนุรักษ์อาชีพการเพาะเห็ด อีกทั้งยังเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่ออาชีพเกษตรกรรมให้แก่นักเรียนอีกด้วย

4) **ฐานการเรียนรู้ที่ 4 การทำปุ๋ยหมัก** โรงเรียนได้จัดกิจกรรมการทำปุ๋ยหมักชีวภาพ โดยมีเป้าหมายให้นักเรียนกลุ่มที่มีความสนใจเป็นผู้ดูแลและลงมือปฏิบัติจริง ซึ่งเป็นการเรียนรู้ผ่านกระบวนการทำปุ๋ยหมักจากใบไม้ การทำน้ำหมักชีวภาพจากใบไม้ และการผลิตปุ๋ยจากขี้หมู ขี้ไก่ โดยกิจกรรมดังกล่าวได้รับการสนับสนุนความรู้และคำแนะนำจากวิทยากรผู้เชี่ยวชาญจากวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีอุบลราชธานี

นอกจากนี้ โรงเรียนยังได้จัดทำป้ายความรู้ประกอบในพื้นที่กิจกรรม เพื่อให้นักเรียนและผู้สนใจสามารถศึกษาเพิ่มเติมได้ด้วยตนเอง เป็นการส่งเสริมการเรียนรู้แบบบูรณาการผ่านกิจกรรม นักเรียนได้เรียนรู้และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน รวมถึงฝึกความรับผิดชอบ ความเสียสละ ความอดทน ความขยันหมั่นเพียร และการแสวงหาความรู้ ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน และเป็นพื้นฐานที่ดีในการพัฒนาอาชีพในอนาคต

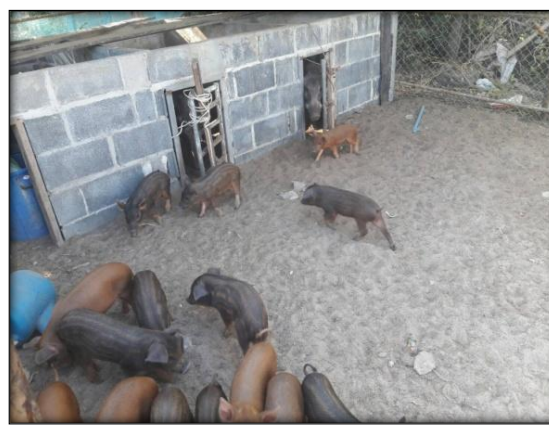
5) **ฐานการเรียนรู้ที่ 5 งานช่างโลหะ** โรงเรียนได้จัดกิจกรรมงานช่างโลหะให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริงในรายวิชาเพิ่มเติมโครงการอาชีพ โดยเน้นการฝึกทักษะการเชื่อมโลหะผ่านการประกอบและสร้างผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เช่น รถเข็น และผลิตภัณฑ์ที่ทำจากเศษเหล็กหรือโลหะเหลือใช้ เพื่อเป็นพื้นฐานในการต่อยอดสู่อาชีพในอนาคต และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

นักเรียนได้ฝึกฝนการใช้เครื่องมือช่างโลหะอย่างถูกวิธี และได้เรียนรู้การวางแผนการทำงาน การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า และการทำงานร่วมกันเป็นทีม ผลิตภัณฑ์ที่นักเรียนสร้างขึ้นไม่เพียงแต่ใช้ได้จริง แต่ยังสามารถนำไปจำหน่ายเพื่อสร้างรายได้ เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าในผลงานของตนเอง และมีทักษะที่สามารถนำไปใช้ประกอบอาชีพได้ในอนาคต

6) **ฐานการเรียนรู้ที่ 6 การเลี้ยงหมู** โรงเรียนได้พัฒนาแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรโดยจัดสร้างโรงเรือนเลี้ยงหมูจำนวน 1 เรือน เพื่อใช้เป็นพื้นที่การเรียนรู้และฝึกปฏิบัติจริง โดยมอบหมายให้นักเรียนกลุ่มที่มีความสนใจรับผิดชอบดูแลกิจกรรมการเลี้ยงหมูในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การคัดเลือกพันธุ์ การให้อาหาร การเปลี่ยนน้ำ ไปจนถึงการจับหมูเพื่อจำหน่าย

กิจกรรมนี้ดำเนินการภายใต้การควบคุม กำกับ ดูแล และแนะนำอย่างใกล้ชิดโดยครูผู้รับผิดชอบ เพื่อให้ นักเรียนได้เรียนรู้ทักษะการเลี้ยงสัตว์อย่างถูกวิธี ฝึกความรับผิดชอบ การวางแผน และการจัดการที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันหรือประกอบอาชีพในอนาคตได้

7) **ฐานการเรียนรู้ที่ 7 การเลี้ยงสัตว์น้ำ** โรงเรียนได้พัฒนาแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรโดยจัดสร้างบ่อเลี้ยงปลาและบ่อเลี้ยงกบ เพื่อใช้เป็นพื้นที่การเรียนรู้และฝึกปฏิบัติจริงสำหรับนักเรียน โดยมอบหมายให้นักเรียนกลุ่มที่มีความสนใจรับผิดชอบดูแลกิจกรรมการเลี้ยงปลาและกบในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การคัดเลือกพันธุ์ การให้อาหาร การเปลี่ยนน้ำ ไปจนถึงการจับสัตว์น้ำเพื่อนำไปจำหน่าย

กิจกรรมนี้ดำเนินการภายใต้การควบคุม กำกับ ดูแล และแนะนำอย่างใกล้ชิดโดยครูผู้รับผิดชอบ เพื่อให้ นักเรียนได้เรียนรู้ทักษะการเลี้ยงสัตว์น้ำอย่างถูกวิธี ฝึกฝนความรับผิดชอบ การวางแผน และการบริหารจัดการ ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน และต่อยอดเป็นอาชีพในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

8) **ฐานการเรียนรู้ที่ 8 การทำทองเหลือง** โรงเรียนบ้านปะอ่าวได้จัดสร้างศูนย์การเรียนรู้ทองเหลืองขึ้น เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้และฝึกปฏิบัติจริงด้านงานหัตถกรรมพื้นบ้าน โดยมีเป้าหมายให้นักเรียนกลุ่มที่มีความสนใจ รับผิดชอบและดูแลกิจกรรมภายในศูนย์ ภายใต้การแนะนำอย่างใกล้ชิดของปราชญ์ท้องถิ่น คุณพ่อบุญมี ทองล้วน ผู้เชี่ยวชาญด้านงานทองเหลือง ซึ่งได้ถ่ายทอดองค์ความรู้ตั้งแต่การเตรียมวัสดุ การหล่อ การตักแต่ง จนถึงการชุบ หรือเคลือบทองเหลืองอย่างละเอียด

ทองเหลืองบ้านปะอ่าวถือเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีคุณค่า สืบทอดต่อกันมาหลายชั่วอายุคน เป็นมากกว่า เพียงเครื่องใช้หรือของตกแต่ง แต่ยังสะท้อนถึงศิลปะ วิถีชีวิต และวัฒนธรรมของชุมชนอย่างลึกซึ้ง ผลงานทองเหลืองเหล่านี้นิยมใช้ในงานบุญ งานประเพณีต่าง ๆ และยังได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายในตลาดของฝาก และของที่ระลึก ด้วยความประณีตและเอกลักษณ์เฉพาะตัว

กิจกรรมภายในศูนย์การเรียนรู้แห่งนี้ นอกจากจะช่วยส่งเสริมทักษะและประสบการณ์จริงแก่นักเรียนแล้ว ยังเป็นพื้นฐานสำคัญในการต่อยอดสู่อาชีพในอนาคต และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขั้นที่ 4 การจัดการเรียนการสอนบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่หลักสูตร

(I-Integrated Learning) ครูผู้สอนได้นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงลงสู่ผู้เรียนในทุกกลุ่มสาระ โดยมีขั้นตอนการปฏิบัติ ดังนี้

4.1 ครูศึกษาหลักสูตร วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด

4.2 ออกแบบหน่วยการเรียนรู้

4.3 ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ให้หลากหลาย มุ่งพัฒนาทักษะการคิด ตามหลักคิด 3 ห่วง 2 เงื่อนไข สู่กิจกรรมการเรียนการสอน ตามลักษณะและธรรมชาติของรายวิชาและเน้นการฝึกทักษะการคิดให้เข้าไปอยู่ในตัวผู้เรียนจนเกิดการปฏิบัติตนเองอย่างพอเพียง รู้จักประมาณ รู้จักใช้เหตุผล รู้จักนำคุณธรรมมาผนวกกับความรู้ที่ตนได้รับ โดยใช้ฐานการเรียนรู้ทั้ง 8 ฐานเป็นสื่อการเรียนการสอน

4.4 ครูผู้สอนออกแบบการวัดประเมินผลที่ครอบคลุมการเรียนรู้ในแต่ละกิจกรรมทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ (K) ด้านกระบวนการ (P) ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A) โดยค่านึง 4 มิติ คือ มิติด้านวัตถุ/เศรษฐกิจ มิติด้านสังคม มิติด้านสิ่งแวดล้อม และมิติด้านวัฒนธรรม

4.5 ผู้เรียนวิเคราะห์ผลการเรียนรู้โดยการบันทึกองค์ความรู้ที่ได้ การนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อ

ตนเอง และส่วนรวม และถอดบทเรียน 2 : 3 : 4 (2 หมายถึง 2 เงื่อนไข คือ ความรู้ และคุณธรรม ,3 หมายถึง 3 ห่วง คือ ความพอประมาณ การมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ,4 หมายถึง 4 มิติ คือ มิติด้านวัตถุ มิติด้านสังคม มิติด้านสิ่งแวดล้อม และมิติด้านวัฒนธรรม) ทุกครั้งที่เรียนรู้แต่ละฐาน

4.6 ครูประเมินและวิเคราะห์ตนเองและผู้เรียน ตามหลักคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3 ห่วง 2 เงื่อนไข และ 4 มิติ เพื่อนำผลการประเมินไปปรับปรุงแก้ไข ก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แก่ผู้เรียน

5. N (Network Building) = การสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม: โดยสร้างการมีส่วนร่วมกับองค์กรต่าง ๆ ได้แก่ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีอุบลราชธานี ,องค์การบริหารส่วนตำบลปะอาว ,ภูมิปัญญาชาวบ้านในเรื่องวิทยาการ และความรู้ต่าง ๆ

6. E (Evaluation) = ประเมินผล เพื่อทราบผลการปฏิบัติงาน และหาข้อมูลย้อนกลับเพื่อหาแนวทางปรับปรุง พัฒนาต่อไป มีการติดตามประเมินผลเป็นระยะทุกชั้นตอนทุกกิจกรรมตาม ที่วางแผนไว้หากพบปัญหาอุปสรรคก็จะได้แก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้น

11. ผลที่เกิดขึ้นกับกลุ่มเป้าหมาย

ผลต่อนักเรียน

นักเรียนมีทักษะการคิดเชิงนวัตกรรม มีภูมิคุ้มกันในการใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาที่สูงขึ้น และนักเรียนทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองและเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

ผลต่อครู

1. ครูสามารถออกแบบการเรียนการสอนที่ตอบโจทย์ผู้เรียนได้ดีขึ้น
2. ครูใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคนิคการสอนที่หลากหลาย ส่งเสริมศักยภาพของนักเรียนอย่างมี

ประสิทธิภาพ

ผลต่อสถานศึกษา

สถานศึกษามีหลักสูตรบูรณาการท้องถิ่นที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของชุมชนในการทำเครื่องทองเหลือง และมีแหล่งเรียนรู้ศูนย์เศรษฐกิจพอเพียง

ผลต่อชุมชน

1. ชุมชนมีส่วนร่วมในการถ่ายทอดองค์ความรู้
2. ผู้ปกครองเห็นการพัฒนาและความก้าวหน้าของบุตรหลานผ่านการเรียนรู้จากฐานชุมชน
3. สร้างความภาคภูมิใจและความร่วมมือในการส่งเสริมการศึกษา

12. บทเรียนที่ได้รับ

ผลจากการปฏิบัติงานที่เป็นระบบมีการบูรณาการเชื่อมโยงหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมความดี ด้วยรูปแบบ “ เศรษฐกิจพอเพียง เพาะเลี้ยงความดี ” มีการประเมินนักเรียนโดยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้น โดยผู้ประเมินประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน นักเรียน คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ผลการประเมินพบว่า

1. นักเรียนปฏิบัติตามดำรงตนอยู่โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับมากที่สุด
2. นักเรียนร้อยละ 85 ได้รับองค์ความรู้เรียนจากฐานการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนเพื่อบ่มเพาะให้นักเรียนรู้จักการทำงาน ด้วยความเพียร อดทนและรับผิดชอบ
3. นักเรียนดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นการเสริมสร้างทัศนคติที่ดี
4. ครูร้อยละ 80 มีความรู้ความเข้าใจและสามารถออกแบบการจัดการเรียนบูรณาการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
5. นักเรียนมีทักษะการกระบวนการคิดวิเคราะห์ จากการถอดบทเรียน มีความสามารถในการคิดเป็นทำเป็น
6. โรงเรียนได้รับการประเมินและผ่านการตรวจสอบและยกระดับคุณภาพ โรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ระดับ 2 ดาว

13. เจื่อนใจความสำเร็จ

นักเรียน

1. นักเรียนโรงเรียนบ้านปะอามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เพิ่มมากขึ้น
2. นักเรียนโรงเรียนบ้านปะอามีใช้บริการ พื้นที่ศูนย์เศรษฐกิจพอเพียง
3. นักเรียนโรงเรียนบ้านปะอามีภูมิคุ้มกันเรื่องการใช้ชีวิตตามรอยปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
4. นักเรียนโรงเรียนบ้านปะอามีทักษะการคิดเชิงนวัตกรรม
5. นักเรียนโรงเรียนบ้านปะอามีทักษะการอ่านและการเขียนสูงขึ้น
6. นักเรียนโรงเรียนบ้านปะอามีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองและเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

ครู

1. ครูโรงเรียนบ้านปะอามีนวัตกรรมทางการศึกษา

โรงเรียน

1. โรงเรียนบ้านปะอามีหลักสูตรบูรณาการท้องถิ่นรายวิชาเพิ่มเติม โครงการอาชีพ ทองเหลือง เพื่อพัฒนาทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมของนักเรียนโดยใช้ระบบนิเวศการเรียนรู้เป็นฐาน

14. ภาพกิจกรรม

ฐานการเรียนรู้ปลูกพืชผักสวนครัวและผักไฮโดรโปนิคส์

ฐานการเรียนรู้เพาะเห็ดนางฟ้า

ฐานการเรียนรู้การเลี้ยงสัตว์น้ำ

ฐานการเรียนรู้การเลี้ยงหมู

ฐานการเรียนรู้การเลี้ยงกบ

ฐานการเรียนรู้การหมักปุ๋ย EM

ฐานการเรียนรู้งานช่าง

ฐานการเรียนรู้การเลี้ยงไก่ไข่

ฐานการเรียนรู้การทำทองเหลือง

